ХЯТАДЫН

ГАЗАР ЗҮЙН ЕРӨНХИЙ МЭДЛЭГ

中国地理常识

（中蒙对照）

国务院侨务办公室
The Overseas Chinese Affairs Office of
the State Council

高等教育出版社
HIGHER EDUCATION PRESS

ХЯТАДЫН

ГАЗАР ЗҮЙН ЕРӨНХИЙ МЭДЛЭГ

中国地理常识

(中蒙对照)

ZHONGGUO DILI CHANGSHI

国务院侨务办公室
The Overseas Chinese Affairs Office of the State Council

Hanban 国家汉办/孔子学院总部
Hanban (Confucius Institute Headquarters)

高等教育出版社·北京
HIGHER EDUCATION PRESS BEIJING

本书的著作权由国家汉办 / 孔子学院总部享有。
Энэхүү номын зохиогчийн эрх нь Улсын Хятад Хэлний Алба/Күнзийн Институтын төвд хамаарна.

图书在版编目（CIP）数据

中国地理常识：汉蒙对照 / 国家汉办 / 孔子学院总部编. -- 北京 ：高等教育出版社，2013.10
ISBN 978-7-04-034295-6

Ⅰ. ①中… Ⅱ. ①国… Ⅲ. ①汉语－对外汉语教学－语言读物②地理－基本知识－中国－汉、蒙 Ⅳ. ①H195.5 ② K92

中国版本图书馆CIP数据核字(2012)第300015号

出版发行	高等教育出版社	咨询电话	400-810-0598
社　　址	北京市西城区德外大街4号	网　　址	http://www.hep.edu.cn
邮政编码	100120		http://www.hep.com.cn
印　　刷	北京信彩瑞禾印刷厂	网上订购	http://www.landraco.com
开　　本	787mm×1092mm 1/16		http://www.landraco.com.cn
印　　张	17	版　　次	2013年10月第1版
字　　数	380千字	印　　次	2013年10月第1次印刷
购书热线	010-58581118	定　　价	86.00元

本书如有缺页、倒页、脱页等质量问题，请到所购图书销售部门联系调换
版权所有　侵权必究
物 料 号　34295-00
审 图 号　GS（2012）2094

中国常识系列编委会

主　任　许　琳

副主任　马箭飞　静　炜

编　委　彭增安　王锦红

顾　问　雷振刚　邱立国

　　　　周福成

前言

《中国文化常识》、《中国历史常识》和《中国地理常识》是由中华人民共和国国务院侨务办公室组织编写，面向世界各国汉语学习者的普及型、口语化的文化辅助读物。2006年国家汉办/孔子学院总部组织国内外有关专家对该书内容进行了改编，并翻译成汉语与德语、法语、日语、韩语、俄语、泰语、西班牙语、阿拉伯语对照版本，出版发行后反响热烈，受到国外读者广泛欢迎，各国中国语言文化爱好者纷纷要求增译更多语种。此次增译工作包括汉语与意大利语、瑞典语、葡萄牙语、柬埔寨语、越南语、老挝语、缅甸语、印尼语、马来语、土耳其语、波斯语、波兰语、捷克语、斯洛伐克语、匈牙利语、罗马尼亚语、保加利亚语、塞尔维亚语、克罗地亚语、芬兰语、乌克兰语、荷兰语、豪萨语、印地语、希伯来语、挪威语、丹麦语、希腊语、蒙古语、尼泊尔语等30个语种的对照版本。

希望本系列读物成为您了解中国的窗口，成为您通向汉语世界的桥梁。

《中国文化常识》、《中国历史常识》和《中国地理常识》在改编翻译过程中得到了海内外诸多专家、学者、教师和全球各大孔子学院的关心与支持，他们倾注了大量的精力，提出了许多中肯的建议，在此向他们表示诚挚的谢意。

由于时间所限，书中不免会有疏漏和不当之处，希望使用者和专家学者不吝赐正，以供今后修订时改正。

国家汉办/孔子学院总部

2011年6月

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

Өмнөх үг

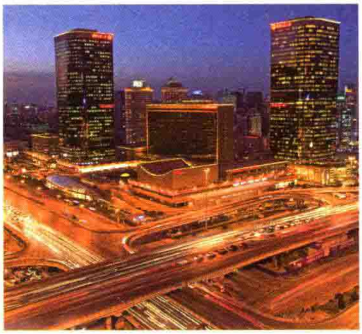

«Хятадын соёлын ерөнхий мэдлэг», «Хятадын түүхийн ерөнхий мэдлэг», «Хятадын газар зүйн ерөнхий мэдлэг» нь Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсын Төрийн Зөвлөлийн Гадаад дахь Хятадын Хэрэг Эрхлэх Газрын санаачлагаар бичигдсэн дэлхийн олон орны Хятад хэл сурагсадад хандуулсан Хятадын соёлыг түгээмэлжүүлэхэд тусламжийн чанартай ярианы хэлний унших бичиг юм.2006 онд Ханбан/Күнзийн Сургуулийн Төвийн санаачлагаар гадаад дотоодын холбогдох мэргэжилтнүүд эл номын агуулгыг засан сайжруулж, Хятад-Герман, Хятад-Франц, Хятад-Япон, Хятад-Солонгос, Хятад-Орос, Хятад-Тайланд, Хятад-Испани, Хятад-Араб зэрэг хос хэлээр хэвлэн гаргасан нь хилийн чанад дахь уншигчдын талархлыг гүнээ хүлээж, улмаар гадаадын улс орнуудад буй Хятадын хэл, соёлыг сонирхогчид бусад олон төрлийн хэлээр ч орчуулан хэвлүүлэх хүсэлтийг тасралтгүй ирүүлэх болсон билээ. Иймээс бид орчуулах хэлнийхээ хамрах хүрээг Итали, Швед, Португаль, Камбож, Вьетнам, Лаос, Мьянмар, Индонез, Малай, Турк, Перс, Польш, Чех, Словак, Унгар, Румын, Болгар, Серб, Хорват, Финлянд, Украйн, Голланд, Хауса, Хинди, Еврей, Норвеги, Дани, Грек, Монгол, Непал зэрэг 30 хэл болгон өргөжүүлсэн болно.

Энэхүү унших бичиг нь танай Хятад орны талаар илүү ихийг мэдэх гэгээвч төдийгүй Хятад хэлний ертөнцөд нэвтрэх гүүр болж чадна гэдэгт бид гүнээ итгэж байна.

«Хятадын соёлын ерөнхий мэдлэг», «Хятадын түүхийн ерөнхий мэдлэг», «Хятадын газар зүйн ерөнхий мэдлэг» номуудыг шинэчлэн бичих, орчуулах явцад гадаад дотоодын олон мэргэжилтэн, эрдэмтэн, багш болон дэлхийн томоохон Күнзийн сургуулиуд анхааран дэмжиж, эрч хүчээ зориулж, чухал санал зөвлөмжүүдийг өгч байсан бөгөөд тэдгээр хүмүүст энэ дашрамд гүн талархал илэрхийлье.

Цаг хугацааны боломжийн улмаас эл цуврал номонд алдаа гажуудал байхыг үгүйсгэх аргагүй тул уншигч болон эрдэмтэн, мэргэжилтэн хэн бүхнийг уг цуврал номыг цаашид засан сайжруулах, шинэчлэх асуудлаар санал бодлоо харамгүй хуваалцана гэдэгт бид найдаж байна.

ХанБан/Күнзийн Сургуулийн Төв
2011 оны 6-р сар

目录

Гарчиг

中国概览
Хятадын тухай ерөнхий тойм

中国的地理位置 Хятадын газар зүйн байршил 2
中国的版图 Хятадын газар нутаг 4
中国的人口 Хятадын хүн ам 8
统一的多民族大家庭 Олон үндэстэнтэй нэгдсэн улс 10
中国的地形 Хятадын газрын гадаргуу 12
中国的气候 Хятадын цаг агаар, уур амьсгал 14
中国的经济 Хятадын эдийн засаг 16
中国的农业 Хятадын газар тариалан 18
中国的工业 Хятадын аж үйлдвэр 20

资源与环境
Нөөц баялаг ба байгаль орчин

矿产资源 Ашигт малтмалын нөөц баялаг 24
动物资源 Ан амьтны нөөц баялаг 26
植物资源 Ургамлын нөөц баялаг 30
水资源 Усны нөөц баялаг 32
环境保护 Байгаль орчны хамгаалалт 34

交通与水利
Зам тээвэр ба усжуулалт

铁路 Төмөр зам 38
公路 Авто зам 42
航空 Нисэх хүчин 44
水运 Усан тээвэр 46

三峡工程 Гурван хавцлын төсөл 48

小浪底水利枢纽工程 Шиаоландигийн усны хяналтын төсөл 50
南水北调 Өмнөдөөс Умард руу усжуулах ажил 52

锦绣河山
Байгалийн үзэсгэлэнт газрууд

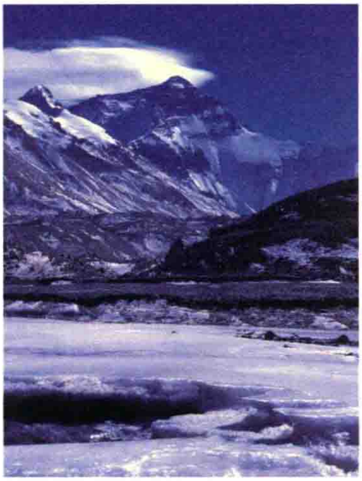

喜马拉雅山 Гималайн нуруу 56
秦岭 Чиньлины нуруу 58
长白山 Чанбайшань уул 60
天山 Тэнгэр уул 62
昆仑山 Күньлүний уул 64

青藏高原 Хөхнуур –Төвдийн өндөрлөг 66
内蒙古高原 Өвөр Монголын өндөрлөг 68
黄土高原 Шар шороот өндөрлөг 70
云贵高原 Юннань-Гүйжоугийн өндөрлөг 72

东北平原 Хятадын Зүүн хойдын тал газар 74
华北平原 Хятадын Умардын тал газар 76
长江中下游平原 Хөх мөрний дунд, доод урсгалын тал газар 78

塔里木盆地 Таримын сав газар 80
准噶尔盆地 Жунгарын сав газар 82
柴达木盆地 Цайдамын сав газар 84
四川盆地 Сычуаний сав газар 86

长江 Хөх мөрөн 88
黄河 Хатан гол 90
雅鲁藏布江 Ярлун Занбо мөрөн 94
京杭运河 Бээжин-Ханжоугийн татмал гол 96
鄱阳湖 Поянхү нуур 98

洞庭湖 Донтинхүү нуур 100
太湖 Тайхү нуур 102
青海湖 Хөх нуур 104

台湾岛 Тайвань арал 106
海南岛 Хайнань арал 110
南海诸岛 Өмнөд Хятадын тэнгисийн арлууд 112

中国七大古都
Хятадын эртний 7 нийслэл

北京 Бээжин 116
西安 Си Ань 120
洛阳 Луоян 124
南京 Наньжин 128
开封 Кайфөн 132
杭州 Ханжоу 134
安阳 Аньяан 137

魅力城市
Сэтгэл татсан хотууд

上海 Шанхай 140
广州 Гуанжоу 144
深圳 Шэньжэнь 148
昆明 Күньмин 152
苏州 Сүжоу 156
青岛 Циндао 160
大连 Далянь 162
拉萨 Лхас 164
香港 Гонконг 168

澳门 Макао 172
台北 Тайпэй 174

中国之旅
Хятадаар тойрон аялахуй

北京故宫 Бээжингийн Хааны ордны музей 178
长城 Цагаан хэрэм 182
天坛 Тэнгэрийн сүм 186
颐和园 Зуны ордон 188
承德避暑山庄 Чөндө дэх Хааны зуслан 190
明十三陵 Мингийн булшнууд 192
秦始皇陵与秦始皇兵马俑博物馆 Чинь Шихуаны онгон болон Чинь Шихуаны цэрэг морины сатаа 194
敦煌莫高窟 Дуньхуангийн Могао агуй 196
丽江古城 Эртний хот Лижиан 198
平遥古城 Эртний хот Пиняао 200
皖南古村落 Анхуйн өмнөд нутгуудын эртний тосгод 202
杭州西湖 Ханжоугийн Сихү нуур 206
桂林山水 Гүйлиний уул ус 208
武陵源 Улинюань 210
黄龙风景区 Хуанлун байгалийн үзэмжит газар 212
九寨沟 Жюжайгоу (Есөн тосгоны хөндий) 214
布达拉宫 Будалан ордон 216
曲阜 Чүфү 218
泰山 Тайшань уул 222
嵩山 Соншань уул 226
黄山 Хуаншань уул 230
庐山 Лушань уул 234
武夷山 У-ишань уул 236
武当山 Удан уул 238

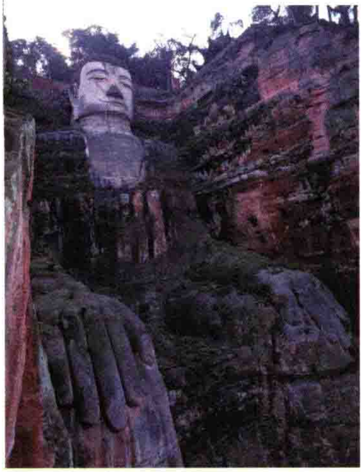

五台山 Утай уул 240
峨眉山 Эмэйшань уул 242
乐山大佛 Лэшань уулын аварга бурхан 246
普陀山 Будала уул 248
九华山 Жюхуашань уул 250

附录 I Хавсралт I

中国之最 Хятадын «хамгийн хамгийн» 253

附录 II Хавсралт II

中国所拥有的“世界遗产” Хятад дахь «Дэлхийн өв» 256

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

中国概览

Хятадын тухай ерөнхий тойм

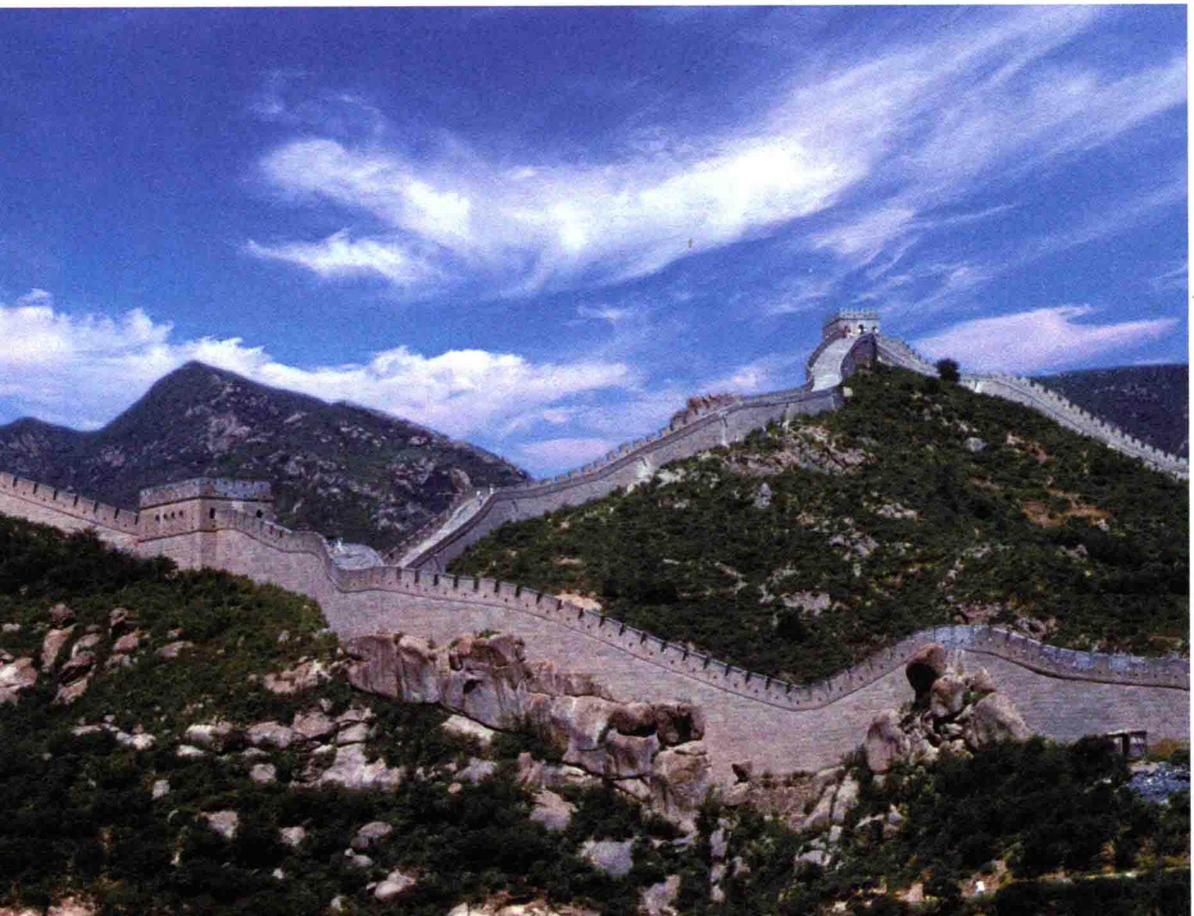

中国的地理位置

Хятадын газар зүйн байршил

中国位于欧亚大陆的东部，太平洋的西岸。

中国的陆上疆界长达2万多千米，拥有14个邻国，东邻朝鲜，东北部、北部和西北部与俄罗斯、蒙古国、哈萨克斯坦、吉尔吉斯斯坦、塔吉克斯坦相邻，西部和西南部毗邻阿富汗、巴基斯坦、印度、尼泊尔、不丹，南接越南、老挝、缅甸。

大陆海岸线北起中朝边界的鸭绿江口，南到中越边界的北仑河口，总长1.8万多千米。中国濒临渤海、黄海、东海、南海四大海域和台湾岛东面的太平洋。沿海分布5 000多个岛屿，台湾岛是中国的第一大岛。岛屿海岸线长1.4万千米。

Хятадын газар зүйн байршил

Хятад нь Евро-Азийн эх газрын зүүн хэсэгт, Номхон далайн баруун эрэгт оршино. Тус улс нь 20 000 гаруй км хилийн зурвастай, 14 улстай хил залгах ба зүүн талаараа Бүгд Найрамдах Ардчилсан Солонгос Улс, хойд, зүүн хойд болон баруун хойд талаараа Монгол, Казахстан, Киргизстан болон Тажикстан, баруун болон баруун өмнөд талаараа Афганистан, Пакистан, Энэтхэг, Непал болон Бутан, өмнөд талаараа Ветьнам, Лаос болон Мянмар улсуудтай тус тус хиллэдэг.

Хятадын далайн эргийн шугам нь хойноосоо Хятад-Солонгосын хил дээрх Ялүү мөрний амаас эхлэж өмнө зүгт буюу Хятад-Вьетнамын хилийн Бэйлүнхэ голын ам хүртэл үргэлжлэх бөгөөд нийт урт нь 18000 гаруй км юм. Хятадын зүүн талаар Бохай тэнгис, Шар тэнгис, Зүүн болон Өмнөд Хятадын тэнгисүүд, Номхон далай оршино. Эргийн дагуу 5000 гаруй арал тархан орших ба тэдгээрээс хамгийн том нь Тайвань арал юм. Арлуудын эргийн шугамын нийт урт нь 14000 км юм.

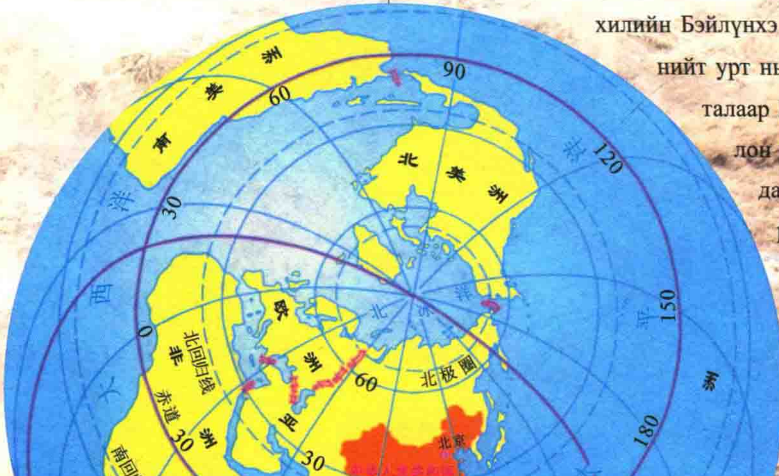

1 | 2

1. 中国的地形复杂多样
Хятадын байр зүй нь нарийн бөгөөд олон янз
2. 中国的地理位置
Хятадын газар зүйн байршил

你知道吗？ Та үүнийг мэдэх үү?

同中国隔海相望的国家有日本、韩国、菲律宾、马来西亚、印度尼西亚和文莱。

Хятадтай далайгаар зааглагдан оршдог улсуудад Япон, Бүгд Найрамдах Солонгос улс, Филиппин, Малайз, Индонез болон Бруней орно.

中国的版图

Хятадын газар нутаг

中国的行政区划

Хятадын засаг захиргааны нэгж

中国行政区划简表
Хятадын засаг захиргааны нэгжийн хүснэгт

序号 Дугаар	全称 Бүтэн нэр	简称 Товчлол	行政中心 Захиргааны төв
1	北京市 Бээжин	京 Жин	北京 Бээжин
2	天津市 Тяньжинь	津 Жин	天津 Тяньжинь
3	河北省 Хөбэй муж	冀 Жи	石家庄 Шижиажуан
4	山西省 Шаньси муж	晋 Жинь	太原 Тайюань
5	内蒙古自治区 Өвөр Монгол ын Өөртөө Засах Орон	内蒙古 Inner Mongolia	呼和浩特 Хөххот
6	辽宁省 Лиаонин муж	辽 Лиао	沈阳 Шэнь Ян
7	吉林省 Гирин муж	吉 Жи	长春 Чанчун
8	黑龙江省 Хармөрөн муж	黑 Хэй	哈尔滨 Харбин
9	上海市 Шанхай	沪 Хү	上海 Шанхай
10	江苏省 Жиансү муж	苏 Сү	南京 Наньжин
11	浙江省 Жөжиан муж	浙 Жө	杭州 Ханжоу
12	福建省 Фүжиань муж	闽 Мин	福州 Фүжоу
13	安徽省 Анхуй муж	皖 Ван	合肥 Хөфэй
14	江西省 Жианси муж	赣 Гань	南昌 Нанчан
15	山东省 Шаньдун муж	鲁 Лү	济南 Жинань
16	河南省 Хөнань муж	豫 Ю	郑州 Жөнжоу
17	湖北省 Хүбэй	鄂 Ө	武汉 У Хань
18	湖南省 Хүнань муж	湘 Шиан	长沙 Чанша
19	广东省 Гуандун муж	粤 Юүэ	广州 Гуанчжон
20	海南省 Хайнань муж	琼 Чион	海口 Хайкоу
21	广西壮族自治区 Гуанси Жуан Өөртөө Засах Орон	桂 Гүй	南宁 Наньнин
22	重庆市 Чончин	渝 Ю	重庆 Чончин
23	四川省 Сычуань муж	川或蜀 Чуан буюу Шү	成都 Чөндү
24	贵州省 Гүйжоу муж	贵或黔 Гүй буюу Чиан	贵阳 Гүй Ян
25	云南省 Юньнань муж	云或滇 Юн буюу Диань	昆明 Күньмин
26	西藏自治区 Төвдийн Өөртөө Засах Орон	藏 Зан	拉萨 Лхас
27	陕西省 Шааньси муж	陕或秦 Шаань буюуЧин	西安 Си Ань
28	甘肃省 Ганьсу муж	甘或陇 Гань буюу Лун	兰州 Ланьжоу
29	青海省 Хөхнуур муж	青 Чин	西宁 Си Нин
30	宁夏回族自治区 Ниншиа Хотон үндэстний Өөртөө Засах Орон	宁 Нин	银川 Иньчуан буюу Яргай
31	新疆维吾尔自治区 Шиньжиан Уйгарын Өөртөө Засах Орон	新 Шинь Xin	乌鲁木齐 Урумчи
32	台湾省 Тайвань муж	台 Тай	台北 Тайпэй
33	香港特别行政区 Гонконгийн Засаг Захиргааны Тусгай Бүс	港 Ган	香港 Гонконг
34	澳门特别行政区 Макаогийн Засаг Захиргааны Тусгай Бүс	澳 Ао	澳门 Макао

中国领土的最北端是黑龙江省漠河以北的黑龙江主航道中心线，最南端是南沙群岛的曾母暗沙。南北跨50个纬度左右，相距5 500千米。当东北进入隆冬季节的时候，南方的海南岛依然是一片夏季的景象。

中国领土的最东端是黑龙江和乌苏里江主航道中心线汇合处，最西端在新疆维吾尔自治区乌恰县西部的帕米尔高原上，东西跨经度60多度，相距5 000多千米。当东海之滨的渔民迎朝阳出海捕鱼的时候，帕米尔高原的牧民还在深夜中酣睡呢！

中国的陆地国土面积为960万平方千米，仅次于俄罗斯、加拿大，居世界第三位。另外，还拥有300万平方千米的海洋国土。

目前，中国有23个省、5个自治区、4个直辖市和两个特别行政区。首都是北京。

中国国土辽阔，资源丰富，江山多娇。中国是世界四大文明古国之一，中华民族在这块广阔的土地上，创造了光辉灿烂的东方文化。

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com